

ПОЛІТИЧНИЙ АНАЛІЗ ШЛЯХІВ ВИРІШЕННЯ ПОЛІТИЧНОГО КОНФЛІКТУ НА ДОНБАСІ

Актуальність теми дослідження. Політичний конфлікт на Сході України триває вже понад семи років. Військові дії доволі виснажливі та затяжні, що спонукає до пошуку нових варіантів їх негайного припинення. Ситуація складається таким чином, що гине мирне населення, гинуть військові, страждає економіка країни. Вирішення конфлікту потребує повної мобілізації сил керівництва держави та її населення. **Об'єкт дослідження:** політичне та соціальне становище на Донбасі. **Предмет дослідження:** особливості та варіанти шляхів вирішення конфлікту на сході України. **Завдання дослідження:** здійснити аналіз можливих шляхів вирішення політичного конфлікту на території Донбасу. Війна на сході України або Війна на Донбасі – збройний конфлікт, розпочатий російськими загонами, які вторглися у квітні 2014 року на територію українського Донбасу після захоплення Російською Федерацією Криму, серії проросійських виступів в Україні і проголошення «державних суверенітетів» ДНР та ЛНР. Конфлікт має характер міжнародного і став продовженням російської збройної агресії проти України. За географічним масштабом є локальним і охоплює частини Донецької і Луганської областей України. Шляхами вирішення політичного конфлікту на території Донбасу можуть стати: Статус-кво Цей варіант експерти вважають найімовірнішим з усіх інших можливих моделей розвитку ситуації на Донбасі. Українське суспільство до певної міри вже адаптувалося до ситуації на Сході, а Росія не відчуває значних фінансових та нових політичних втрат від утримання «республік» (бюджету РФ це коштує приблизно 2 млрд доларів США на рік). А тому цей сценарій, з високою ймовірністю, «працюватиме» ще рік. Втім, бажаним для України цей сценарій не назвеш. Експерти оцінили його «бажаність» на 4,09 бала з 10. Він означає продовження бойових дій, подальші людські втрати і можливе погіршення безпекової ситуації у прифронтовій зоні [1]. Сценарій «Нав'язування Україні «замороженого» конфлікту в Донбасі» Головна риса такого сценарію – готовність Росії припинити збройну агресію в обмін на згоду України визнати втрату Криму й ОРДЛО, а також підтримати повне скасування міжнародних санкцій. Таким чином, статус і майбутнє ОРДЛО залишаються неврегульованими, інтеграція України в ЄС і НАТО – заблокованою, а відносини між РФ та Заходом відновлюються на довосних умовах. Ключові елементи сценарію: У нормандському форматі досягається домовленість про припинення вогню, а повернення ОРДЛО до складу України визнається неможливим через розбіжності з приводу виконання Мінських домовленостей 2014–2015 років; Росія й Україна погоджуються на миротворчу місію ООН на лінії розмежування в Донбасі [2]. Автономізація / особливий статус (федералізація) – найбажаніший для Російської Федерації на сьогодні сценарій вирішення конфлікту в Україні. Для України ж він – чи не найнебезпечніший, оскільки загрожує не лише політичною дестабілізацією в Україні та зовнішньополітичною переорієнтацією, але й втратою державності. В Україні на сьогодні немає суттєвих важелів впливу на РФ. Час грає на боці Російської Федерації. Врегулювання на основі реінтеграції можливе лише шляхом тактичних і зворотних (reversible) поступок з російського боку та стратегічних і незворотних (irreversible) поступок з українського боку. Процес врегулювання придністровського конфлікту, до якого безпосередньо був залучений Дмитрій Козак («Меморандум Козака» 2003 року), засвідчив: велика кількість поступок з боку Кишинєва не гарантувала врегулювання конфлікту. Сценарій реінтеграції означає також найбільші фінансові витрати для України з-поміж інших сценаріїв [3]. Можливості врегулювання конфлікту при розширенні формату переговорів. На додаток до наведених вище аргументованих пропозицій щодо можливих напрямів трансформації Мінських угод, досягнутих у форматі «нормандської четвірки», представляється доцільним також проаналізувати додаткові можливості врегулювання збройного конфлікту на сході України при розширенні формату переговорів: Участь представників США і ЄС («жєневський формат»); Участь країн-гарантів безпеки України за Будапештським меморандумом; Залучення можливостей Генеральної асамблеї ООН і Ради Безпеки ООН [4]. Примиренність на підставі примусовості (спосіб насилля), що дозволяє ігнорувати аргументи супротивника. В основі цього засобу нав'язування однієї із сторін (або третьою силою всім сторонам) характерних взаємовідносин може бути: Явне переважання сил і ресурсів у однієї із сторін та їх дефіцит у іншій; Ізоляція однієї сторони конфлікту, зниження її статусу, а також інший стан» що свідчить про послаблення її позицій, поразку, завдану їй згідно з правилами гри; Знищення, «тотальне винищення супротивника» [5]. **Висновок.** Кожен з зазначених сценаріїв теоретично можливий і несе в собі більші чи менші ризики для народу та держави в цілому. Неможливо підібрати сценарій, що ідеально підійде для вирішення нинішньої ситуації в країні. Влада повинна прикласти максимальні зусилля щоб знайти оптимальний вихід з найменшими ризиками для незалежності і цілісності держави та безпечного життя народу. Вибір сценарію «заморожування» конфлікту є безперспективним і вкрай небажаним для держави, хоча є ризик, що внутрішні і зовнішні обставини змусять Україну прийняти рішення на користь його використання. В такому разі одним із варіантів виходу може бути наступний: Україна погоджується піти на деякі ризики, однак вона повинна поставити умову, яка полягатиме у компенсації цих ризиків і висунути свої вимоги. Тільки в даному випадку на нашу думку може бути досягнутий оптимальний баланс інтересів

Список використаних джерел

1. 8 сценариев конфликта на Донбассе: риски, возможности и опасности. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/rus/articles/2020/03/25/7107962/>
2. 5 сценаріїв розвитку подій у Донбасі: чого очікувати від Росії, і як може вчинити Україна? URL: <https://rpr.org.ua/news/5-stsenariiv-rozvytku-podiy-u-donbasi-choho-ochikuvaty-vid-rosii-i-ia-k-mozhe-vchynyti-ukraina/>
3. Сценарій врегулювання конфлікту на Донбасі. URL: <http://neweurope.org.ua/analytics/stsenariyi-vregulyuvannya-konfliktu-na-donbasi/>
4. URL: http://old2.niss.gov.ua/content/articles/files/shevtsov_shlyahi-f5df4.pdf
5. Основні способи та шляхи розв'язання політичних конфліктів і криз. URL: https://pidru4niki.com/11530524/politologiya/osnovni_sposobi_shlyahi_rozvyazannya_politichnih_konfliktiv_kriz